

POLARSIRKEL

RÅDET

Polarsirkelrådet - Indre Helgeland Interkommunalt Politisk Råd

Protokoll:

Møte 01-2025 Polarsirkelrådet 14. februar Meyergården Mo i Rana kl. 12:45

Følgende møtte:

Sekretariat			Møte 14.2
Kjell-Idar Juvik	Polarsirkelrådet	Sekreta.	X
RANA			
Geir Waage (Ap)	Rana Kommune	Ordfører	X
Johan Petter Røsvoll (Sp)	Rana Kommune	Politiker	X
Robert Pettersen	Rana Kommune	Kom.dir.	X
HEMNES			
Paul Asphaug (Sp) FF	Hemnes Kommune	Ordfører	X
Mette Varem (ap)	Hemnes Kommune	Politiker	X
Amund Eriksen	Hemnes Kommune	Kom.dir.	X
NESNA			
Hanne Davidsen (Ap)	Nesna Kommune	Ordfører	X
Arnold Sjøteig (BFL)	Nesna Kommune	Politiker	X
Hege Tangen	Nesna Kommune	Kom.dir	X
LURØY			
Håkon Lund (H)	Lurøy Kommune	Ordfører	X
Tarjei Østrem (Ap)	Lurøy Kommune	Politiker	X
Stian Skjærvik (FF)	Lurøy Kommune	Kom.dir.	FF
HATTFJELLDAL			
Sølvi Andersen (Ap)	Hattfjelldal Kommune	Ordfører	X
Harald Lie (Sp)	Hattfjelldal Kommune	Politiker	X
Asbjørn Engum	Hattfjelldal Kommune	Kom.dir.	X
TRÆNA			
Trond Vegard Sletten (Ap)	Træna Kommune	Ordfører	X
Lena Holmen (Sp) forfall	Træna Kommune	Politiker	FF
Heidi Pedersen (vara for LH)			X
Ingebjørg Vamråk	Træna Kommune	Kom.dir.	X

Leder Sølvi Andersen åpnet og ledet møte.

Saksliste Polarsirkelrådsmøte 1-2025

R- 1/25 Godkjenne innkalling og sakliste

R- 2/25 Protokoll

R- 3/25 Muntlige orienteringssaker

R- 4/25 Skriftlige referat- og orienteringssaker

R- 5/25 Saker fra Kommunedirektørforum (møte 12. februar)

R- 6/25 Fylkestingsaker

R- 7/25 Forslag til uttalelse / innkomne saker.

R- 8/25 Rullering Strategiplan Polarsirkelrådet 2025-2028, innspill

R- 9/25 Budsjettjustering 2025

R- 10/25 Prosjekt, Interkommunal beredskapsplankoordinator

R- 11/25 Støtte til kunnskapsgrunnlag: Samfunnsnytt av hurtigbåttilbudet i Nordland

R- 12/25 Eventuelt

SAK - 1/25 Godkjenne innkalling og saksliste

Forslag til vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes.

Vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes.

SAK - 2/25 Protokoll

Forslag til vedtak: Protokoll fra møte 5-2024 godkjennes.

Vedtak: Protokoll fra møte 5-2024 godkjennes.

Sak - 3/25 Muntlige orienteringssaker

Ordførerne: (ble gitt i Polarsirkeltinget)

Sekretariatet: (viser også til PP)

- a) Regionutvikling, foreløpig resultat 2024
- b) Regnskap 2024 Polarsirkelrådet, foreløpig
- c) AU Møte med Fylkesrådet (28. mai 2025)
- d) 110 -Nordland, organisering status
- e) Besøk fra Statnett og Linea, Kraft/Nett situasjon Helgeland
- f) Status Ungdomsrådsprosjektet «HUR ever»
- g) NFK - Oppstart Transportplan Nordland 26.02.25
- h) Nordlandsbanen - videre prosess

Sak - 4/25 Skriftlige referat- og orienteringssaker

- a) Møteplan 2025 inkl. kommunene
- b) Notat møter FOT-rute 7.nov
- c) Jernbaneforum 2025
- d) Regionalt Kraftforum Nordland, møte 9.januar 2025 - Oppsummering møte 9.januar
Presentasjoner: Polarsirkelrådet, Linea, Arva, Statnett, (flere presentasjoner i møte)
- e) Innspill og pressemelding til høring av overordnet konsekvensvurdering av havbruk til havs for
Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken
- f) Polarsirkelrådet høringssvar på Statnetts konseptvalgutredning for Helgeland
- g) Presentasjoner fra PR til Fylkestinget 8. desember
- h) Presentasjon møte med Samferdselsminister 7. januar Pressemelding
- i) KS møte Bodø Nordland - Strategikonferanse 2025
- j) Protokoll Representantskapet PR
- k) Pressemelding 23. januar 2025. Polarsirkelrådet etterlyser rask fremdrift i Norske Togs anbudsprosess
for leie av lokomotiver til Nordlandsbanen.
- l) NFK Bekymret over svekket persontogtilbud på Nordlandsbanen
- m) Presentasjon Nord-Norge samling 6. januar, Nord-Norge er viktig for Norge som nasjon - Hvordan
styrke totalberedskapen og totalforsvaret i landsdelen?
- n) NFK Transportplan Nordland: (be om mere tid til innspill)
- Oppstart Transportplan - Gjennomføringsdokument - Gjeldende Transportplan
- o) Høringsbrev - Planprogram for oppdatering av regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan
Mayen vannregion
- p) Møteinnkalling med saksdokument til Eiermøte Salten Brann IKS 21. februar 2025

Sak - 5/25 Saker fra Kommunedirektørforum

Leder i KDF Robert Pettersen informerte om saker i KDF møte 12. februar.

- Fosterhjemprosjekt Helgeland, evaluering
- Ny kommunedirektører for Træna og konstituert i Nesna.
- Polarsirkelen Friluftsråd, regnskap klart for 2023
- Helgeland Kraft: Eierstrategi -
- Visit Helgeland: Eierstrategi
- 110-sentralen Nordland: Status etter møte med Bodø kommune
- Info fra KDU Nordland
- Forberedelser til møte om Beredskap 13. februar.
- Saker til Polarsirkelrådsmøte 14. februar.
- Fellesprosjekt Beredskapssamarbeid. Søknad Statsforvalter (alle 6 kommuner blir med).

Sak - 6/25 Fylkestingsaker

Innstilling fra AU: Meldt på delegasjon fra Polarsirkelrådet. Ordfører fra Rana, Nesna, Træna + sekretariatsleder deltar.

Saker:

- Kutt i Hurtigbåttilbudet: 012/2025 - 25/4573 - Krav om lovlighetskontroll - FT-sak 162/2024
- Nordlandsbanen (er ikke sak, men innspill til uttalelse fra NFK)
- Transportutredning fase 2 Mo i Rana - 015/2025 - 24/143659 - Transportutredning fase 2 Mo i Rana – Mulighetsstudie
- Mere tid til innspill Regional Transportplan.

Vedtak: Polarsirkelrådet støtter AU - innstillingen.

Sak - 7/25 Forslag til uttalelse / innkomne saker.

Følgende uttalelser ble fremmet:

1) Nordlandsbanen - Uttalelse fra regionrådene og NFK 10.02.25.

Vedtak: Polarsirkelrådet støtter uttalelsen

Akutt krise på Nordlandsbanen – Krever umiddelbar handling!

Fredag 7. februar hadde regionrådene og Nordland fylkeskommune et konstruktivt møte med Norske Tog og SJ Nord om den prekære tog situasjonen på Nordlandsbanen. Politikerne krever at samferdselsministeren umiddelbart tar grep for å løse togproblemene.

Leie av midlertidige lokomotiver mislykket

Norske Tog avlyste nylig konkurransen om midlertidig leie av lokomotiver på Nordlandsbanen på grunn av manglende tilbud. Nå leter de etter løsninger via direkte anskaffelser – men det haster!

Uten en rask løsning på lokomotivkrisen, risikerer vi at nattoget mellom Trondheim og Bodø forsvinner helt frem til nye fjerntog settes i rute i 2029/2030. Det er uakseptabelt! Dette vil ramme reisende, lokalsamfunn, næringsliv og beredskap hardt. Situasjonen må løses nå!

Norske tog har flere togsett av type 92 fra 1984 som SJ Nord kan leie. Disse togsettene er imidlertid ikke godkjente for å trafikkere over høyfjellsstrekninger som Saltfjellet og er uegnet på Nordlandsbanen.

Nye fjerntogsett

Norske Tog har bestilt fire nye fjerntogsett som skal erstatte de fem gamle lokomotivene og vognene på strekningen mellom Trondheim og Bodø om fem år. Dette er ikke en 1:1 anskaffelse slik vis er det. Fire togsett er imidlertid ikke tilstrekkelig for sikre en robusthet i materiellparken i nord. Vi krever at samferdselsministeren umiddelbart utløser opsjonen for å anskaffe minst ett togsett til, altså totalt fem nye fjerntogsett i drift innen 2029/2030. Et ekstra togsett vil også bidra til reservekapasitet for Rørosbanen og Raumabanen.

Nordlandsbanen på et kritisk lavt nivå

Nordlandsbanen står overfor en svær kritisk situasjon med akutt mangel på togmateriell, og dagens togmateriell har oversteget sin tekniske levetid og krever oftere verkstedopphold. Banen opplever hyppigere og langvarige stengninger, sprengt trafikkapasitet på grunn av for få kryssningsspor, og et betydelig vedlikeholdsetterslep.

Krisemøte hos jernbanemyndighetene

Det er bra at statssekretæren i Samferdselsdepartementet innkalte Jernbanedirektoratet og Norske Tog til et krisemøte 7. februar, og i forkant av vårt møte med partene samme dag. Statssekretæren ville forsikre seg om at Jernbanedirektoratet og Norske Tog har god fremdrift i arbeidet med å skaffe lokomotiver på Nordlandsbanen. Dette er et viktig skritt, men det må følges opp med konkrete og raske handlinger, samt forpliktende fremdriftsplaner.

Krever samferdselsministeren på banen

Regjeringen må handle umiddelbart, før situasjonen blir fatalt for tilbudet!

Vage løfter, stadige utsettelse og manglende bevilgninger for å bedre situasjonen på Nordlandsbanen holder ikke lenger. Vi krever en konkret og forpliktende kriseplan for å fornye alt togmateriell, øke driftsstabiliteten og banekapasitet med flere kryssningsspor.

Videre prosess

Polarsirkelrådet, Helgelandrådet, Salten Regionråd og Nordland fylkeskommune ble i møte enige om å be om møte med Samferdselsministeren, Stortingets Transportkomité og Nordlandsbanen på Stortinget.

Tema på møte vil være:

- Midlertidig leie av lokomotiver/togsett.
- Midlertidige tiltak: buss for tog, nattog vs. dagtog.
- Innkjøp av flere fjerntog 2029/30 og fornyelse av lokal-/regionaltog materiell.
- Driftsstabilitet og kapasitetsproblemer

Hvorfor må utfordringene på Nordlandsbanen løses nå

Nordlandsbanen er en kritisk infrastruktur for regionen. Den spiller en avgjørende rolle for arbeidsreiser, pasientreiser, studenter, fritidsreiser, turisme og godsfrakt. Banen forbinder viktige byer og tettsteder, og bidrar til økonomisk vekst og utvikling.

Kansellerte dagtog og langvarig stans i nattogtilbudet mellom Bodø og Trondheim vil svekke tilliten til toget, og gjøre regionen mindre attraktiv for bosetting og næringsutvikling.

Saltfjellet er ofte stengt eller krever kolonnekjøring på grunn av uvær. Dette gjør veiforbindelsen ustabil og utfordrende, spesielt om vinteren. Når veiene er stengt, blir toget det eneste pålitelige transportalternativet. Dette er avgjørende for beredskapen. Toget er spesielt viktig for syketransport fra Helgeland til Bodø, og for videre flyreiser til Tromsø og andre behandlingssteder.

Den største suksessen for gods på bane i Norge i nyere tid er skapt på Nordlandsbanen, hvor trafikken er doblet på tre år. Banen knytter sammen viktige byer og tettsteder, og forbinder Nord-Norge med Sør-Norge – en forbindelse som bidrar til økonomisk vekst og utvikling både regionalt og nasjonalt. I KVV Nord-Norge

anbefaler de statlige transportetatene investeringer på 13–15 milliarder kroner i Nordlandsbanen, begrunnet i banens betydning og potensial. Likevel har satsingen latt vente på seg. I stedet har vår lengste togstrekning blitt nedprioritert – ja, nærmest politisk glemt. Resultatene ser vi nå.

Regjeringen og Stortinget har vist stor handlekraft for å løse tog- og jernbaneproblemer andre steder i landet. Det investeres for flere titalls milliarder kroner i gigaprojekter for å redusere reisetiden med noen få minutter, ofte med betydelige kostnadsoverskridelser.

Vi forventer handling – ikke flere utredninger!

Nå er det Nord-Norge sin tur til å bli prioritert. Nordlandsbanen kan ikke settes på vent – vi trenger en løsning NÅ!

Nordland 10.02.2025

Med hilsen
Politisk ledelse i regionrådene
Fylkesråd for samferdsel, Nordland fylkeskommune

***Polarsirkelrådet – Helgelandsrådet - Salten Regionråd –
Nordland Fylkeskommune – Jernbaneforum Nord***

II) Campus Nesna – Uttalelse Senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning og forskning

Vedtak: Forslag til uttalelse vedtatt.

Campus Nesna – Senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning og forskning Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen vil legge til rette for at utdanningsinstitusjonen på Nesna kan bli et senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning og forskning. Polarsirkelrådet stiller seg bak Nesna kommune sitt arbeid med å realisere et nasjonalt Senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning og forskning. Polarsirkelrådet ber regjeringen prioritere en tildeling i revidert statsbudsjett/statsbudsjettet for opprettelsen av et slikt senter ved Campus Nesna. Det nasjonale senter for desentralisert og distriktsretta utdanning skal være et kompetansesenter og forskningsmiljø som skal utvikle og øke kunnskapen om desentralisert og distriktsrettet utdanning og forskning som kan bidra til å opprettholde bosetting, verdiskaping og bolyst i hele landet. Etableringen av et nasjonalt senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning og forskning vil bidra til reetableringen av en fullverdig utdanningsinstitusjon på Nesna og styrke lærested til beste for lokale, regionale og nasjonale mål om lik rett til utdanning.

III) Uttalelse fra Polarsirkelrådet om kutt i hurtigbåttilbudet på Helgeland

Vedtak: Forslag til uttalelse vedtatt.

Uttalelsene fra Polarsirkelrådet om kutt i hurtigbåttilbudet på Helgeland og Nordlandsekspressen (NEX).

Nordland fylkestings vedtak om kutt i hurtigbåtruter vil få alvorlige konsekvenser for kystsamfunnene på Helgeland. Nedleggelsen av viktige båtforbindelser, som Nordlandsekspressen NEX 1 mellom Bodø og Sandnessjøen på lørdager og Regionpendelen mellom Sandnessjøen, Bjørn, Løkta og Nesna, rammer ikke bare dagpendlere, studenter og fastboende, men også viktige næringer og investeringer i regionen.

Investeringer og samfunnsutvikling truet

På Træna er det investert over 1,4 milliarder kroner i reiseliv og oppdrettsnæring, noe som har skapt over 30 helårsarbeidsplasser og forventes å gi 40 årsverk innen tre år. I tillegg satses det stort på boligbygging, hotell

og havneutvikling. Dette er ikke bare en økonomisk investering – det er en satsing på samfunnsbygging. Uforutsigbare samferdselsløsninger setter denne utviklingen i fare.

På Nesna er det oppstart av nye utdanningstilbud. Nord universitet tilbyr grunnskolelærerutdanning for 1.-10. trinn, mens KVN starter en utdanning innen havbasert akvakultur. Uten stabil transport vil det bli vanskelig for studenter å velge disse tilbudene.

Langs kysten er det også mange andre som vil bli kraftig berørt av kuttene av Nordlandsekspressen (NEX) og vi er kjent med at det jobbes med å systematisere dette i en oversikt der Regionrådene i Nordland, NHO Nordland og næringsaktører langs kysten jobber med å få utarbeidet en slik oversikt.

Konsekvenser for bosetting, næringsliv og omdømme

Usikkerhet rundt samferdsel øker risikoen for ulønnsom drift og reduserer investeringslysten. Hvordan skal vi kunne tiltrekke oss nye innbyggere og investorer dersom transporttilbudet forvitrer? Landsdelen må fremstå samlet og verdifull – ikke splittet av kortsiktige og ugjennomtenkte kutt.

Økonomisk feilberegning

Flere av kuttene gir minimal eller ingen reell besparelse, og noen gir direkte økonomisk tap:

- Kuttet av NEX 1 på lørdager sparer kun 0,9 millioner kroner.
- Kuttet av NEX 2 på lørdager og Vestfjorden gir et direkte tap på 1,4 millioner kroner i 2025, langt fra de 10 millioner fylkesrådet opprinnelig anslo.
- Kuttet av NEX 2 sommer gir et netto tap på 0,5 millioner kroner.

Dette viser at kuttene ikke bare er skadelige for distriktene, men også økonomisk feilslått.

Politisk ansvarsfraskrivelse

Polarsirkelrådet mener vedtaket er gjennomført av et fylkestingsflertall uten tilstrekkelig konsekvensutredning og at det ikke vil gi forventet besparelser.

Alvorlige konsekvenser

Dette er ikke bare et kutt i hurtigbåttilbudet – det er et angrep på grunnleggende samfunnsstrukturer:

- **Dagliglivet:** Innbyggere mister tilgang til fastlandet.
- **Utdanning og arbeid:** Studenter og arbeidspendlere kan ikke komme seg til utdanningstilbud og arbeidsplasser.
- **Næringslivet:** Investeringer settes i fare når transporttilbudet forsvinner.
- **Beredskap:** Helsetjenester og vareleveranser blir utilgjengelige.

Vi krever at fylkestinget tar ansvar og stopper kuttene av hurtigbåttilbudet på NEX og Regionpendelen mellom Sandnessjøen, Bjørn, Løkta og Nesna!

Kysten kan ikke overkjøres av forhastede vedtak. Vi trenger forutsigbarhet, trygghet og en samferdselspolitikk som støtter opp om bosetting, næringsliv og samfunnsutvikling – ikke det motsatte.

Sak - 8/25 Rullering Strategiplan Polarsirkelrådet 2025-2028, innspill

Forslag til fremdriftsplan for Strategiplan:

1. innspill fra Polarsirkeltinget 13.-14. februar
2. Polarsirkelrådet 14. februar
3. AU - 20. mars
4. Polarsirkelrådet 17. mars
Visjon/ slagord/mål/delmål
5. AU -22. mai (tiltak/handlingsplan)
6. Polarsirkelrådet 5-6 juni. vedtak

Vedtak:

- **Forslag fra AU og Polarsirkeltinget på Visjon, slagord, mål, delmål og tiltak tas med i den videreprosess.**
- **Forslag til fremdriftsplan vedtas.**
- **Sekretariat sjekker ut ang. kommunal behandling av Strategiplan.**

Sak- 9/25 Budsjettjustering 2025

Innstilling fra AU: Justert budsjett for 2025 legges til grunn som budsjettet for 2025 med en ramme på kr. 1 976 000,-. (+ 40 000)

Vedtak:

Justert budsjett for 2025 legges til grunn som budsjettet for 2025 med en ramme på kr. 1 976 000,-.

Sak- 10/25 Prosjekt, Interkommunal beredskapsplankoordinator

Saken ble diskutert på AU møte 3. februar og Kommunedirektørforummøte 12. februar.

Hemnes og Hattfjelldal ønsker å bli med i prosjektet, alle 6 kommuner i PR vil da delta. Lurøy har tilbydd seg å oppdatere prosjektbeskrivelse og søke om midler.

Vedtak:

1. **Polarsirkelrådet anbefaler kommunene å søke om midler til Prosjekt: Interkommunal beredskapsplankoordinator.**
2. **Forslag til prosjektplan- og budsjett med justeringer av antall kommuner legges til grunn for prosjektet.**
3. **Lurøy kommune står som vertskommune og søker Statsforvalteren om støtte innen 28. februar.**

Sak- 11/25 Støtte til kunnskapsgrunnlag: Samfunnsnytten av hurtigbåttilbudet i Nordland

Forslag til vedtak:

- 1. Polarsirkelrådet vedtar å delta i finansieringen av analysen med inntil 20.000 kroner.*
- 2. Polarsirkelrådet deltar aktivt i videre prosess og oppfølging av analysen.*
- 3. Rådet gir sin tilslutning til at analysens resultater brukes som grunnlag for videre dialog med fylkeskommunen og andre relevante aktører om fremtidens hurtigbåttilbud i Nordland*

Vedtak:

- 1. Polarsirkelrådet vedtar å delta i finansieringen av analysen med inntil 20.000 kroner.**
- 2. Polarsirkelrådet deltar aktivt i videre prosess og oppfølging av analysen.**
- 3. Rådet gir sin tilslutning til at analysens resultater brukes som grunnlag for videre dialog med fylkeskommunen og andre relevante aktører om fremtidens hurtigbåttilbud i Nordland**

Sak - 12/25 Eventuelt

Neste møte i Polarsirkelrådet er 27. mars på Træna

Avreise Stokkvågen kl. kl. 0905-1120

Retur fra Træna kl. 1915-2040

Møtet slutt kl. 1410

Polarsirkelrådet - Indre Helgeland Interkommunalt Politisk Råd

Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder
99275171
Juvik@ihr.no